

Zahradník Šikula radí..

A co tedy dělá zahradník v zimě??

Máme tady prosinec a nezasvěceným zahradnickému řemeslu by se mohlo zdát, že zahradníci odpočívají a až v březnu začnou pomalu něco dělat na svých zahradách. To je ale omyl, protože správný zahradník nezháhá ani přes zimu, možná jenom trochu zvolní, to je pravda..

Takže i když naše zahrada odpočívá, my už přemýšlíme, co všechno musíme udělat, abychom ten jarní start do nové sezóny stihli včas. Myslíte, že je pořád času dost? No, uvidíme..

Prosinec – začátek zimy

• Zelenina

Vytvořte si osevní plán a dodržujte střídání plodin na záhonech. Objednejte si semena nebo si vyluštěte a řádně uskladněte svoje sklizená.

Dokud není půda promrzlá, stále můžete dokončovat rytí záhonů, ale neotálejte příliš dlouho, půda nesmí být přemokřená, ať již od sněhu nebo deště. Máte-li jílovitou půdu, můžete na povrchu půdy rovnoměrně rozvrstvit písek, který následně zapravte rýčem. Naopak na písčité půdy vysejte zelené hnojivo nebo je přikryjte kompostem, abyste zamezili vyplavování živin.

• Byliny

Některé bylinky stále rostou, např. oregano, petrželka, pažitka, šalvěj, aj. Myslete proto i v prosinci na jejich případnou ochranu, pokud začne mrznout. Stále odstraňujte odumřelé zbytky rostlin, a to kdekoliv na zahradě. Pokud to totiž neuděláte, začnou se vám v rostlinných zbytcích množit spóry houbových chorob, zimu pěkně přečkají a na jaře se vám ukáží v celé své kráse. Hrabte také listí, jsou názory, že lépe nechat spadané listí stromů na pozemku, ale to jsou názory lenochů, kterým se nechce pracovat. My pilní víme, že spadané listí patří do kompostu nebo do bioodpadu.

• Ovoce

Stále je nutné odplevelovat záhony, možná vás to překvapí, ale plevel roste i během zimy a nenápadně tak utlačuje naše rostliny a odebírá jim vodu a živiny. Pod ovocnými stromy kypřete půdu, můžete přidat trochu nastýlky. Zkontrolujte, zda jsou rostliny zdravé a neobjevuje se někde nějaká choroba či škůdce, nenechte se ošálit tím, že je zima, vaše zahrada stále žije.. Z ovocných stromů, pokud jste to doposud neudělali, odstraňte všechny mumifikované či nahnílé plody, platí zde stejná výstraha, jako u odumřelých částí rostlin.

Zkontrolujte také, zda vám u stromků drží opěrné tyče a kůly, protože v zimě může přijít vichřice a stromky pak budete hledat u sousedů. Pokud máte kompost nebo dobře uleželý hnůj, nastelte dostatečnou vrstvu ke všem ovocným stromům. Zkontrolujte také

uskladněné ovoce, to, které se začíná kazit rychle zužitkujte, je-li již shnilé, to odstraňte. Pokud nemrzne, sklepy vyvětrejte, aby se vám ve skladovacích prostorech vyměnil vzduch.

Leden - vrchol zimy

Leden je asi jediným měsícem, kdy si i zahradník může trochu odpočinout, protože v lednu nás většinou mrazy neminou. Ale při tom vašem rozjímání se můžete zamyslet nad svými pěstitelskými úspěchy či neúspěchy z loňské sezóny a popřemýšlet o případném vylepšení na své zahradě. Promyslete si, co budete chtít letos pěstovat, kde přesně, protože z prosince již máte osevň plán, který můžete neustále vylepšovat. Pak již nebude čas. Nezapomeňte zahradu kontrolovat, především po nějaké vichřici, velkém mrazu. Ošetřete všechno náradí, které jste používali, ať je připravené na další sezónu, očistěte je od zbytků rostlin či zeminy, promažte, utáhněte šroubky, naostřete, vyměňte násady.

• Zelenina

Je-li třeba, vápníme na podzim zryté záhony. Rané odrůdy brambor pěstovaných ze semen dejte do mělkých krabic očky nahoru a uložte na světlé, bezmrazé místo. Koncem měsíce vysaďte šalotku, je-li půda dostatečně vlhká. Vysejte ředkvičky a šalotku na záhony v nevytápěném skleníku, pod kryty vysejte salát a pórek.

• Byliny

Bylinky, které nám zůstaly na zahradě kontrolujeme a přijde-li velký mráz, zakryjeme je. Jakmile ale mráz pomine a je opět nad nulou, nezapomeňte zimní ochranu odstranit a to nejen z bylinek, ale i z keřů. V tomto měsíci lze vyset bylinky, které potřebují projít dlouhým obdobím jarovizace, neboli k tomu, aby jim vyklíčila semena, potřebují několik dnů mrazivé období, jedná se např. o mařinku vonnou, prvosenku jarní. Do truhlíků ve skleníku vysejte pažitku, mátu a estragon a zálivku omezte na minimum. Vyčistěte staré květináče, truhlíky, sadbovače a jiné pěstební nádoby, abyste je měli připravené na jaro.

• Ovoce

U ovocných dřevin pouze zkontrolujte, zde se neobjevily choroby a škůdci, opět zkontrolujte pevnost úvazků a kůlů. Zajděte také jednou týdně do sklepa, kde máte ovoce uskladněné, zda se něco nekazí, případně zda se vám zde nezabydlel nějaký nezvaný host, nejčastěji v podobě roztomilého hlodavce.

Únor – konec zimy

Dny se již pomalu začínají prodlužovat. Pokud je venku obstojné počasí, můžete dokončovat a finišovat s přípravami na jaro. Chcete-li mít náskok a na podzim jste si již připravili půdu (zryli, vyhnojili), můžete ji teď zakrýt černou fólií – půda se tak prohřeje, vyraší plevel, a vy se jich na jaře rychleji zbavíte.

• Zelenina

Vysejte bob, rané odrůdy hrachu a špenát. Od poloviny měsíce vysévejte rychle rostoucí rané zelí, kapustu a květák do květináčů. Dejte naklíčit polopozdní odrůdy brambor. Vysévejte zelí, mrkve, salát a ředkvičky pod kryty nebo do fóliových tunelů.

• Byliny

S trochou péče a ochrany proti zimě můžeme mít i v únoru čerstvé bylinky, jako je yzop, rozmarýn, šalvěj, saturejka, oregano, mateřídouška, kerblík a petržel. Začíná rašit pažitka, která je úžasným zdrojem vitamínů. Pokud vytrvalé bylinky typu šalvěj, máta, pažitka, nejsou moc zmrzlé, můžete je začít rozmnožovat a to dělením. Oddělkům ale musíte věnovat zvláštní péči, přeci jen, stále je zima, takže je proti ní chraňte. V květináčích, které jste na zimu přenesli dovnitř, již budou rašit nové rostlinky, proto květináče oprašte a začněte s mírnou zálivkou. Venku na zahradě stále kontrolujte, zda jsou všechny rostliny zdravé, nepoškozené od mrazu či sněhu, stále odstraňujte odumřelé části rostlin.

• Ovoce

Stále kontrolujte uskladněné ovoce. Pokud jste to ještě neudělali, ke každé ovocné rostlině dodejte nastýlku v podobě uleželého hnoje či kompostu, počkejte ale, až odtaje případný sníh. 1x za 4 roky vápněte trávník, hlavně tam, kde máte hodně mechu.

Jakmile půda rozmrzne, vasaďte nové ovocné dřeviny, které jste nestihli vysadit na podzim. Pořád odplevelujte a kypřete půdu. Pokud při kontrole ovocných stromů odhalíte poškozenou či zlomenou větev, odstraňte ji (když nemrzne) a ránu, byť je malá, ošetřete stromovým balzámem. Radikálně prořežte maliníky, rybíz a angrešty.

Koncem měsíce můžete aplikovat preventivně postřik proti kadeřavosti na broskvoně a meruňky. Již nyní se mohou objevovat někteří škůdci, hlavně na jádrovinách, pokud se tak stane a nezanedbáte návštěvníka objevíte, nainstalujte lepové pásy na kmeny. V této době začínají některé nedečkané dřeviny rašit, proto pokud hrozí mrazy, chraňte pupeny, např. záclonou, novinami, igelitem.

Koncem měsíce, ale spíše začátkem března, kdy již nehrozí mrazy, začněte s řezem jádrovin.

No a co je v únoru úplně to nejdůležitější? No přece: těšte se na jaro! Je za dveřmi...

Přeji všem krásné vánoční svátky a hodně zdraví a štěstí do nového roku.

Ing. Jiřina Neckářová, Ph.D.

www.zahradniksikula.cz